

REGERINGEN

Socialdepartementet

Regeringsbeslut 3

2005-07-21

S2005/3732/FH
(delvis)

S2005/5776/FH

Statens folkhälsoinstitut

103 52 STOCKHOLM

Uppdrag att ta fram förslag till ett nationellt program för självmords- prevention

---

1 bilaga

Regeringen ger Statens folkhälsoinstitut i uppdrag att till ett nationellt program för självmordsprevention ta fram förslag på befolkningsinriktade strategier och åtgärder för statliga myndigheter, landsting och kommuner. Syftet med programmet skall vara att bidra till ett minskat antal självmord och självmordsförsök i befolkningen. En utgångspunkt är att åtgärder som föreslås skall kunna vidtas inom befintliga ramar. I den utsträckning förslagen medför ökade utgifter för stat, kommuner och/eller landsting skall de kompletteras med förslag till finansiering. Uppdragets bakgrund och inriktning redovisas i *bilagan* till detta beslut.

Regeringen ger samma dag i samma syfte Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på strategier och åtgärder riktade till huvudmännen för hälso- och sjukvård, socialtjänst och skolhälsovård/elevhälsa. Socialstyrelsen och Statens folkhälsoinstitut skall samordna uppdragen, så att resultaten av de båda uppdragen bildar en helhet. Det åligger båda myndigheterna att ansvara för att denna samordning sker.

Redovisning skall ske till Socialdepartementet senast den 15 december 2006.

På regeringens vägnar

Morgan Johansson

Sofia Jerneck

Kopia till

Riksdagen, socialutskottet
Statsrådsberedningen
Försvarsdepartementet/CIV
Socialdepartementet/HS
Socialdepartementet/ST
Socialdepartementet/SK-Barn
Finansdepartementet/Ba
Finansdepartementet/KE
Utbildnings- och kulturdepartementet/S
Utbildnings- och kulturdepartementet/Ung
Statens räddningsverk
Socialstyrelsen
Institutet för psykosocial medicin
Myndigheten för skolutveckling
Kommittén om ungdomars livssituation utifrån stress och dess konsekvenser för den psykiska hälsan (U 2005:03)
Sveriges Kommuner och Landsting

Promemoria

Socialdepartementet

2005-07-21

*Enheten för folkhälsa
Departementssekreterare
Bengt Rönngren
Telefon 08-405 40 66*

**Uppdrag att ta fram förslag till ett nationellt program för självmords-
prevention**

Bakgrund

Varje år tar ca 1 500 människor i Sverige sitt liv. Den tidigare positiva utvecklingen – med stadigt minskande självmordstal¹ – tycks sedan 1997 ha stannat upp på denna nivå². Vidare har självmordstalet i åldersgruppen 15 – 24 år inte minskat i samma utsträckning som i övriga åldersgrupper och statistiken från de senaste åren kan tyda på en eventuell ökning av självmord bland unga³.

Självmordsförsöken har minskat sedan 1987 bland både kvinnor och män i åldrarna 25 – 64 år. I åldersgruppen 15 – 24 år har dock andelen personer som vårdats för självmordsförsök ökat. Bland unga kvinnor har denna andel ökat stadigt sedan början av 1990-talet och bland unga män finns en tendens till ökning sedan 1998.⁴

Riksdagen har i sitt tillkännagivande från den 27 april 2005 om det självmordspreventiva arbetet (bet. 2004/05:SoU11, rskr. 2004/05:218) framfört att ett nationellt program för självmordsprevention bör tas fram. Regeringen bedömer arbetet med att ta fram ett sådant program som mycket angeläget mot bakgrund av de oroande tecknen på att den tidigare minskningen av självmorden kan ha stannat upp och att självmorden bland unga kan ha ökat.

---

¹ Antal döda p.g.a. självmord per 100 000 personer i befolkningen (inkl. osäkra fall, som utgör ca 25 %).

² Uppgiften gäller t.o.m. år 2002. Uppgifter för år 2003 kommer att presenteras i Socialstyrelsens rapport Dödsorsaker 2003 (planerad publicering i december 2005).

³ Mellan åren 2000 och 2002 har antalet självmord ökat något bland unga män.

Källa: Socialstyrelsens folkhälsorapport 2005.

⁴ Källa: Socialstyrelsens folkhälsorapport 2005

Programmets innehåll

Det nationella programmet för självmordsprevention skall bidra till ett minskat antal självmord och självmordsförsök i befolkningen. Programmet skall innehålla förslag till befolkningsinriktade och individinriktade strategier och åtgärder i första hand för statliga myndigheter, landsting och kommuner. Det skall fokusera på hur självmordsproblematiken på ett bättre sätt kan beaktas i den befintliga verksamheten. Programmet skall utgå ifrån en analys och bedömning av självmordsproblematiken utifrån det aktuella kunskapsläget.

Uppdrag till Statens folkhälsoinstitut och till Socialstyrelsen

Regeringen ger Statens folkhälsoinstitut (FHI) i uppdrag att till det nationella programmet för självmordsprevention ta fram förslag på befolkningsinriktade strategier och åtgärder för statliga myndigheter, landsting och kommuner. Bland annat skall FHI redovisa förslag på hur självmordsproblematiken på ett bättre sätt än idag kan beaktas i den befintliga verksamheten. Uppdraget skall genomföras i samråd med Socialstyrelsen, Institutet för psykosocial medicin, Statens räddningsverk och andra berörda statliga myndigheter samt med kommittén om ungdomars livssituation utifrån stress och dess konsekvenser för den psykiska hälsan (dir. 2005:61) och med Sveriges Kommuner och Landsting. Vid samråd med Institutet för psykosocial medicin är det särskilt viktigt att den kunskap, kompetens och långa erfarenhet inom området som Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa besitter tas tillvara. För förslag som rör skolans område skall samverkan ske med Myndigheten för skolutveckling. Redovisning skall ske till Socialdepartementet senast den 15 december 2006.

Regeringen ger Socialstyrelsen i uppdrag att ta fram förslag på strategier och åtgärder till ett nationellt program för självmordsprevention. Förslagen skall rikta sig till huvudmännen för hälso- och sjukvård, socialtjänst samt skolhälsovård/elevhälsa. Socialstyrelsen skall bland annat redovisa förslag på hur självmordsproblematiken på ett bättre sätt än idag kan beaktas i den befintliga verksamheten. Socialstyrelsen skall även utifrån det aktuella kunskapsläget presentera en analys och bedömning av självmordsproblematiken i Sverige. Uppdraget skall genomföras i samråd med Statens folkhälsoinstitut, Institutet för psykosocial medicin samt med kommittén om ungdomars livssituation utifrån stress och dess konsekvenser för den psykiska hälsan (dir. 2005:61) och med Sveriges Kommuner och Landsting. Vid samråd med Institutet för psykosocial medicin är det särskilt viktigt att den kunskap, kompetens och långa erfarenhet inom området som Nationellt centrum för suicidforskning och prevention av psykisk ohälsa besitter tas tillvara. För förslag som rör skolans område skall samverkan ske med Myndigheten för skolutveckling. Redovisning skall ske till Socialdepartementet senast den 15 december 2006.

För båda uppdragen gäller som utgångspunkt att åtgärder som föreslås skall kunna vidtas inom befintliga ramar. I den utsträckning förslagen medför ökade utgifter för stat, kommuner och/eller landsting skall de kompletteras med förslag till finansiering.

Samordning mellan myndigheterna

Statens folkhälsoinstitut och Socialstyrelsen skall samordna uppdragen, så att resultaten av de båda uppdragen bildar en helhet. Det åligger båda myndigheterna att ansvara för att denna samordning sker.